

Received: 10 Feb 2022; Revised: 24 Feb 2022

Accepted: 3 Mar 2022

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา หมู่ 9 บ้านผือฮี ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

สุภารัตน์ ชูพันธ์¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา หมู่ 9 บ้านผือฮี ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการศึกษาวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ 2.) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ 3.) เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุ จำนวน 83 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 68 คน เครื่องมือใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ ที่มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนาและอนุมาน

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 57.4 มีอายุระหว่าง 60-65 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 มีน้ำหนักอยู่ระหว่าง 46-50 และ 51-55 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 มีส่วนสูงระหว่าง 146-150 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 มีค่า BMI อยู่ในระดับสมส่วน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 ไม่มีโรคประจำตัว จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 มีสถานภาพสมรส จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 57.4 มีรายได้ 500-1,000 บาท จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 91.2 อาศัยอยู่บ้านตนเอง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 94.1 ทานดื่มสุรา ไม่ดื่ม จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 82.4 ทานสูบบุหรี่ ไม่สูบ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 89.7 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การบริโภคอาหาร อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.45, S.D = .63) ด้านความรู้ พบว่าโดยรวมผู้สูงอายุมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับความรู้มา ($\bar{X}$ = 2.36, S.D = .73) ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.07, S.D = .26) ด้านพฤติกรรมการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับปฏิบัติทุกครั้ง ($\bar{X}$ = 2.66, S.D = .47)

คำสำคัญ : พฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ, ผู้สูงอายุ, อาหาร

¹ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ E-mail: sudarat_042528@hotmail.com โทร.089-4242294

Factors Related to Food Consumption Behaviors among The Elderly: Case Study of Moo 9 Ban Phuehee, Ban Yang Sub-district Phutthaisong District, Buriram Province.

Sudarat Choopan¹

Abstract

The study was a survey research. The objectives were 1) to study food consumption behaviors among the elderly, 2) to study factors that were related between personal factors and food consumption behaviors, and 3) to study factors that were related between knowledge, attitude and food consumption behaviors. The subjects group consisted of 68 cases. The developed questionnaires was used as a tool to collect data. The content validity was improved and adjusted by the suggestion of the experts. Statistics were descriptive statistics and inferential statistics.

The result revealed that: the majority of subjects were female 57.4%, aged between 60-65 years old were 44.1%, weight between 46-50 kg were 19.1%, height between 146-150 cm were 30.9%, BMI asymmetry were 51.5 %, history of disease were 51.5 %, married were 57.4 %, income 500-1,000 were 91.2%, Own home were 94.1%, no alcohol drinking were 82.4%, no smoking were 89.7%, having information were low level ($\bar{x}$ = 1.45, S.D.=.63). Knowledge factors were high level ($\bar{x}$ = 2.36, SD=.73) Attitude factors were moderate ($\bar{x}$ = 2.07, SD=.26), and food consumption behaviors were high level ($\bar{x}$ = 2.66, SD=.47)

Keywords: Food Consumption Behavior, Elderly, Food

¹ Faculty of Science and Technology, Phanomwan College of Technology E-mail: sudarat_042528@hotmail.com Tel.089-4242294

บทนำ

ปัจจุบันคนไทยยังคงมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมทั้งประเภท และปริมาณ จึงมีผลกระทบต่อสุขภาพและก่อให้เกิดโรคที่กำลังเป็นปัญหาสุขภาพอันดับต้น ๆ ของประเทศไม่ว่าจะเป็น โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด เป็นต้น และพฤติกรรมการบริโภคอาหารไม่ถูกต้องที่ยังเป็นปัญหา คือการบริโภคผักและผลไม้ น้อย บริโภค หวาน มัน เค็มมากเกินไปความต้องการของร่างกาย ซึ่งจากการศึกษาวิจัยแผนการลงทุนด้านสุขภาพ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) (กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข)

โดยอายุเฉลี่ยของประชากรโลกในแต่ละประเทศต่างมีอายุเฉลี่ยเพิ่มขึ้น รวมทั้งกลุ่มประชากรผู้สูงอายุก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดร.นิล บัณฑิตกุล แห่งสถาบันผู้สูงอายุแห่งชาติของสหรัฐ ได้กล่าวว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจะมีประชากรที่มีอายุเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น ควรมีการเตรียมรับมือไว้ตามรายงานขององค์การอนามัยโลก (ทรงพจน์ สุภาผล, 2555) ในประเทศไทยผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.8 ในปี 2537 เป็นร้อยละ 14.9 ในปี 2557 เป็นผู้สูงอายุชายคิดเป็นร้อยละ 45.1 และผู้สูงอายุหญิงคิดเป็นร้อยละ 54.9 และดัชนีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 22.6 ในปี 2537 เป็นร้อยละ 82.6 ในปี 2557 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

จากสถานการณ์ประชากรสูงอายุของไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเพิ่มจากร้อยละ 6.3 ในปี พ.ศ. 2523 เป็นร้อยละ 9.50 ในปี พ.ศ. 2543 และ ร้อยละ 11.90 ใน ปี 2553 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย (Aging Society) เนื่องจากสัดส่วนของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปเพิ่มสูงมากกว่าร้อยละ 10 ของ ประชากรทั้งประเทศ และคาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้ม สูงขึ้นมากกว่าสองเท่าตัวเป็นร้อยละ 25 ในปี 2573 ซึ่งถือว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว (Aged society) (สมศักดิ์ ชุณหะวัณ, 2555; ชมพูนุท พรหมภักดี, 2556)

จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเมืองแห่งความรื่นรมย์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญมาเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งโบราณสถานศิลปะแบบขอมโบราณที่มีอยู่มากมายกระจายอยู่ในพื้นที่ทั้งจังหวัด อีกทั้งยังเป็นที่รู้จักในฐานะเมืองเกษตรกรรมและหัตถกรรม เพราะเป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพดี และเป็นแหล่งทอผ้าไหมที่สวยงามและมีชื่อเสียง นอกจากนี้ด้วยสภาพพื้นที่ที่ตั้งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงทำให้มีความหลากหลายของเชื้อชาติซึ่งก่อให้เกิดความหลากหลายของประเพณี วัฒนธรรม จากสถิติจำนวนประชากร มีจำนวนผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพรายเดือนของจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป 3 ปี ย้อนหลัง จะเห็นได้ว่าในปี 2558 จำนวนทั้งหมด 192,239 ราย ปี 2559 จำนวนทั้งสิ้น 209,834 ราย และในปี 2560 ได้มีมติรับทราบแนวทางการดำเนินโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเข้ากองทุนผู้สูงอายุโดยมีผู้สูงอายุเข้าร่วมโครงการลงทะเบียนเพื่อรับสวัสดิการแห่งรัฐจำนวน 3.6 ล้านคน จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีจำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์)

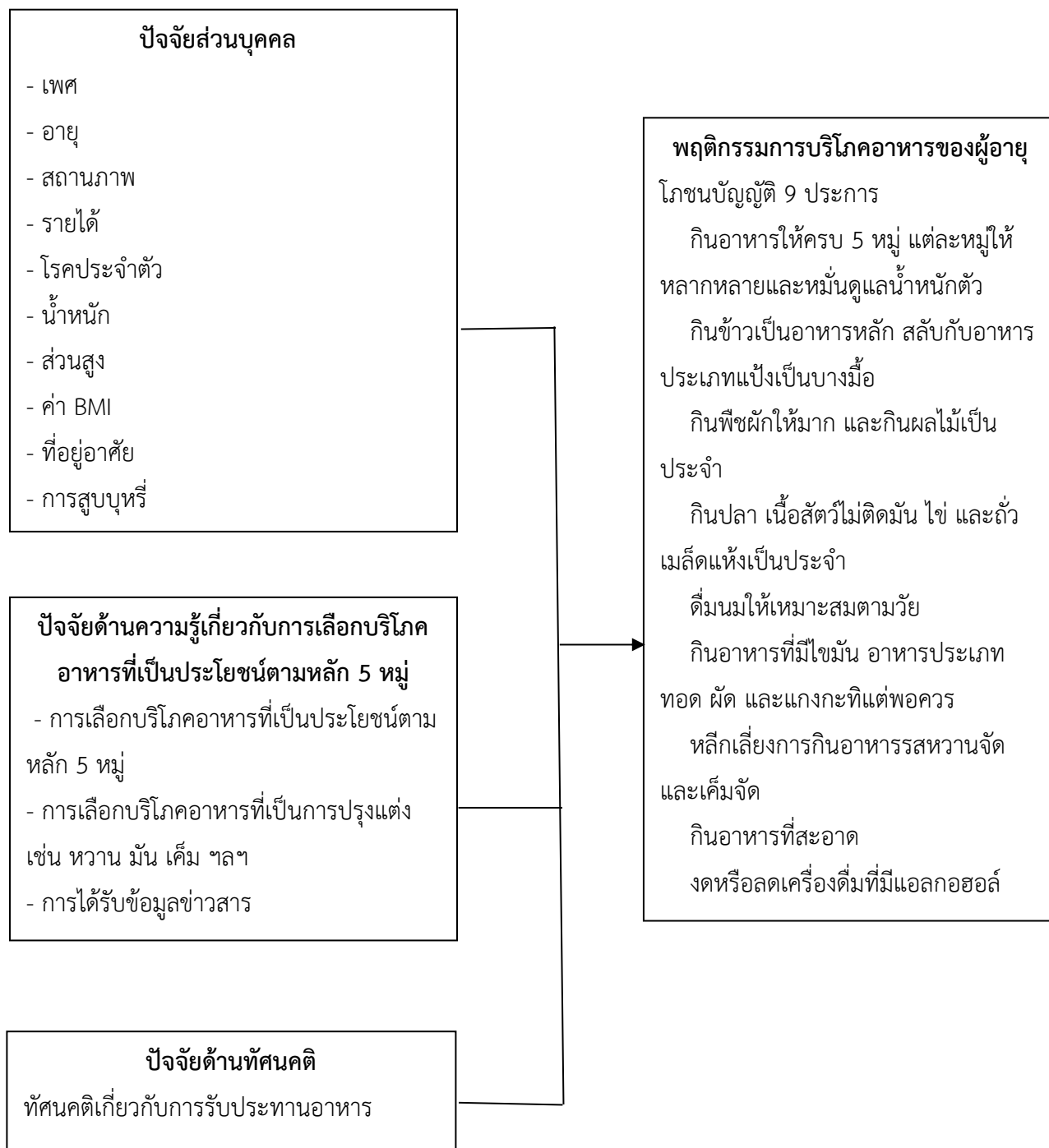
จากข้อมูลและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ พื้นที่หมู่ 9 บ้านผือฮี ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากในพื้นที่อำเภอพุทไธสง มีจำนวนประชากรทั้งหมด 45,339 คน มีจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 5,298 คน ซึ่งในตำบล บ้านผือฮี มีประชากรทั้งหมด 647 คน จำนวนผู้สูงอายุ มีจำนวนทั้งหมด 83 คน (ข้อมูลจากทะเบียนราษฎรหมู่บ้านผือฮี, 2563) ดังนั้นพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการประเมินภาวะโภชนาการ และเป็นตัวบ่งชี้ถึงปัญหาสุขภาพด้านต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุต้องพบเจอ พบว่าบ่อยครั้งที่ผู้สูงอายุเพียงแค่ว่ารับประทานอาหารเพื่อให้อิ่มท้อง หรือแค่รับประทานเข้าไปเพราะความอร่อย จะไม่ได้นึกถึงสารอาหารที่ได้รับ เข้าไปว่าจะได้ประโยชน์หรือผลเสียต่อสุขภาพ คณะผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ และนำแนวทางการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุที่ถูกต้องไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่อื่น ๆ ที่ปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารที่ผิดวิธีและยังเป็นแนวทางไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา หมู่ 9 บ้านผือฮี ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ โรคประจำตัว น้ำหนัก ส่วนสูง ค่าBMI ที่อยู่อาศัย การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา หมู่ 9 บ้านผือฮี ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคติ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา หมู่ 9 บ้านผือฮี ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตการวิจัยและกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา หมู่ 9 บ้านผือฮี ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ได้ดังนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา หมู่ 9 บ้านผือฮี ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการการสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการความไม่น่าจะเป็นในการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มจากข้อมูลทะเบียนราษฎรบ้านผือฮี จำนวน 83 คน โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ในการหากลุ่มตัวอย่างการลงเก็บข้อมูล จำนวน 68 คน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูล เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ค่าBMI โรคประจำตัว สถานภาพ รายได้ ที่พักอาศัย การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารการบริโภคอาหาร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) แบ่งเป็น 3 ระดับ มาก ปานกลาง และน้อย จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) แบ่งเป็น 2 ระดับ ประกอบด้วย ใช่ ไม่ใช่ จำนวน 15 ข้อ

เกณฑ์ในการประเมินระดับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร โดยใช้เกณฑ์แบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) อ้างอิงของ Best (1970, p.124)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามด้านทัศนคติการบริโภคอาหาร โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check list) แบ่งเป็น 3 ระดับ ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมการบริโภคอาหาร โดยลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) แบ่งเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ จำนวน 20 ข้อ

สถิติเชิงอนุมาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 5 ส่วน มาวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์มาประมวลผล โดยกำหนดระดับมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการทดสอบสมมติฐานสำหรับการวิจัยในครั้งนี้และดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไป เพศ สถานภาพ โรคประจำตัว ที่อยู่อาศัย ค่าBMI การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา ใช้สถิติในการหาความถี่ Frequencies และ ร้อยละ Percentage

2. อายุ รายได้ น้ำหนัก ส่วนสูง ความรู้ ทักษะ พฤติกรรม ใช้สถิติในการหา Mean, Maximum – Minimum, Standard Deviation

3. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ใช้สถิติในการหา Mean, Maximum – Minimum, Standard Deviation

แบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ สถานภาพ โรคประจำตัว ที่อยู่อาศัย ค่าBMI ใช้สถิติในการหาความถี่ โดยแจกแจงความถี่ (Frequencies) และ ร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามส่วนที่ 2 แบบสอบถามการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร โดยนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) Maximum – Minimum

แบบสอบถามส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับวัดความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร โดยนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) Maximum – Minimum

แบบสอบถามส่วนที่ 4 แบบสอบถามด้านทัศนคติการบริโภคอาหาร นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) Maximum – Minimum

แบบสอบถามส่วนที่ 5 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมการบริโภคอาหาร นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) Maximum – Minimum

สถิติเชิงอนุมาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

สถิติเชิงอนุมาน ใช้ทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

1. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบ เพศ โรคประจำตัว สถานภาพ ที่อยู่ อาศัย การสูบบุหรี่การดื่มสุรา ค่า BMI กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ โดยใช้สถิติ Chi-square test

2.การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ น้ำหนัก ส่วนสูง การได้รับข้อมูลข่าวสาร กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ โดยใช้สถิติการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation coefficient)

3.การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ โดยใช้สถิติการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ สถานภาพ ที่อยู่อาศัย การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา ค่าBMI กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา หมู่ 9 ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ (n=68)

	พฤติกรรมการบริโภคอาหารของ		χ^2	df	p-value
	ผู้สูงอายุ (จำนวนคน)				
	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติทุกครั้ง			
เพศ					
หญิง	10	19	.010	1	.921
ชาย	13	26			
โรคประจำตัว					
ไม่มี	11	24	2.383	5	.794
โรคหัวใจ	2	2			
อัมพฤกษ์ อัมพาต	-	-			
เบาหวาน	7	11			
ไขมันในเลือดสูง	1	3			
ความดันโลหิตสูง	2	3			
โรคมะเร็ง	-	-			
โรคอื่น ๆ ระบุ... (ไทรอยด์,เก๊า,)	-	3			
สถานภาพสมรส					
โสด	4	2	4.016	3	.260
สมรส	11	28			
หย่าร้าง	0	1			
หม้าย	8	14			

	พฤติกรรมกรบริโภคอาหารของ		χ^2	df	p-value
	ผู้สูงอายุ (จำนวนคน)				
	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติทุกครั้ง			
ที่อยู่อาศัย					
บ้านตนเอง	23	44	3.219	1	.073
บ้านเช่า/ห้องเช่า	-	-			
อาศัยอยู่กับบุตร/หลาน/ญาติ	3	1			
การสูบบุหรี่					
สูบ	2	5	.096	1	.756
ไม่สูบ	21	40			
การดื่มสุรา					
ดื่ม	3	9	.507	1	.477
ไม่ดื่ม	20	36			
ค่าBMI					
ผอม	4	8	.264	3	.967
สมส่วน	11	24			
ท้วม	3	5			
อ้วน	5	8			

****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ P-value < .01**

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ประกอบ เพศ สถานภาพที่อยู่อาศัย การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา ค่า BMI กับพฤติกรรมกรบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ วิทยาลัยฯ หมู่ 9 ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ ครัวเรือนศึกษา หมู่ 9 ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ (n=68)

ปัจจัย	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r)	
	พฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ	P-value
อายุ	-.296	.014*
รายได้	-.106	.388
น้ำหนัก	-.047	.705
ส่วนสูง	.057	.643
การได้รับข้อมูลข่าวสาร	.318	.123

***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ P-value < .05**

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ ครัวเรือนศึกษา หมู่ 9 ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ -.296 มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทักษะกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ ครัวเรือนศึกษา หมู่ 9 ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ (n=68)

ปัจจัย	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r)	
	พฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ	P-value
ความรู้	.319	.008**
ทักษะ	-.275	.023*

****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ P-value < .01 และ .05**

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทักษะ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา หมู่ 9 ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .319 ทักษะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ -.275 มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน กรณีศึกษา หมู่ 6 บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความรู้ ระดับทักษะและการได้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ที่เป็นเบาหวาน

1. เพศ อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. การวัดความรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ -.313 และผู้ป่วยเบาหวานมีการวัดความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวานอยู่ระดับมาก จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 86.6 ($\bar{X}=2.78$, $S.D = .58$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของวิจัย

3. ส่วนการได้รับข้อมูลข่าวสารและทักษะ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน

สมมติฐานที่ 2 ระดับความรู้ ระดับทักษะและการได้ข่าวสาร พฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน กรณีศึกษาหมู่ 9 ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

1. ผลการวิจัยพบว่าระดับความรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อธิบายได้ว่า การวัดความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวานไปในทิศทางที่ดี และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงดาว ปิงสุแสน (2555) ผลการศึกษา พบว่า ศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน ความรู้ในการดูแลตนเองแรงสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ในอำเภอทุ่งกล้าย

อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่า ระดับความรู้เรื่องโรคและความรู้ในการดูแลตนเองส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 77.7 แรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยเบาหวานส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลาง ร้อยละ 48.5 และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ในภาพรวมผู้ป่วยส่วนใหญ่สามารถดูแลตนเองได้ระดับดี ร้อยละ 55.4 และพบว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานและความรู้ในการปฏิบัติตัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ระดับทัศนคติและการได้ข่าวสาร ผลการศึกษา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน กรณีศึกษาหมู่ 6 บ้านระกาย ตำบลจ่อหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กระทรวงสาธารณสุขควรมีการกำหนดเปรียบเทียบหรือมาตรการ ในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพทั้งในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานและกลุ่มเสี่ยง เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของผู้ป่วยเบาหวานหรือให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สนใจในการดูแลสุขภาพของตน

ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

บุคลากรสาธารณสุขหรืออาสาสมัครสาธารณสุขควรมีการให้ความรู้คำแนะนำ ในเรื่องการดูแลสุขภาพ และพฤติกรรมการบริโภคอาหาร การควบคุมอาหารทั้งในกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานหรือกลุ่มเสี่ยง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ป่วยเบาหวานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลตนเองและควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน หรือการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวาน

ควรมีการศึกษาแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยจัดโปรแกรมการให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ป่วยเบาหวานและกลุ่มเสี่ยงในการดูแลสุขภาพหรือการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อให้มีความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- ดวงดาว ปิงสุแสน. (2555). พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานในตำบลทุ่งกล้วย อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รื่นจิต เพชรชิต. (2558). พฤติกรรมการดูแลตนเองและการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลเคียนวา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้. 2(2), 15-28.
- สุวิทย์ ไรจนศักดิ์โสธร. (2559). สถานการณ์โรคไม่ติดต่อ จังหวัดนครราชสีมา ปี 2559. นครราชสีมา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา.